

Rapport

Datum: 21 april 2006

Rapportnummer: 2006/155

Klacht

Verzoeker, die op 18 december 2003 betrokken is geweest bij een aanrijding en wiens klacht over het onjuist invullen van een naar aanleiding daarvan opgemaakte registratieset gegrond is verklaard, klaagt over de wijze waarop het regionale politiekorps Gelderland-Zuid de registratieset heeft gewijzigd.

Hij klaagt er met name over dat de politie ten onrechte in het gewijzigde formulier heeft vermeld dat:

- ter plaatse van de aanrijding onderzoek is verricht naar de aanleiding van de aanrijding;
- hij naderhand zijn zienswijze over de aanrijding heeft gewijzigd.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 18 december 2003 raakte verzoeker betrokken bij een aanrijding te Nijmegen. Ambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid hebben van deze aanrijding een verkeersongevallenregistratieformulier (verder: de registratieset) opgemaakt. In deze registratieset hebben de politieambtenaren Z. en H. onder meer vermeld:

"Door mij/ons is ter plaatse een onderzoek ingesteld naar de omstandigheden waaronder het hieromschreven verkeersongeval plaatsvond.

(...)

18. Beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval

Betrokkene 1 (verzoeker; N.o.) reed over het K.-plein, komende uit de richting van de N.-singel te Nijmegen.

Betrokkene 2 reed over het K.-plein, komende uit de richting van de O.-singel te Nijmegen.

Betrokkene 1 verleende op het verkeersplein geen voorrang aan de voor hem van rechts komende betrokkene 2. Hierdoor ontstond tussen beiden een aanrijding. (art. 15 lid 1 RVV 1990.)"

2. Verzoeker diende op 31 maart 2004 een klacht in bij het regionale politiekorps Gelderland-Zuid over de wijze waarop de registratieset was opgemaakt. Hij klaagde met name erover dat ten onrechte was vermeld dat hij geen voorrang had verleend en dat een situatieschets in de registratieset ontbrak.

3. De Klachtencommissie politieoptreden Politieregio Gelderland-Zuid overwoog in haar advies aan de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid als volgt:

"Anders dan H. meent en wellicht ook bedoeld heeft, kan de commissie niet anders dan wel degelijk een oordeel lezen over de schuldvraag in deze door H. opgemaakte registratieset: 'Betrokkene 1 (V.: verzoeker, N.o.) verleende op het verkeersplein geen voorrang aan de voor hem van rechts komende betrokkene 2. Hierdoor ontstond tussen beiden een aanrijding.'

Gelet op de gegevens, die op dat moment aan H. bekend waren, de plek op de rotonde waar de aanrijding had plaatsgevonden en de aard van de schade, was de conclusie dat de aanrijding dus het gevolg was van het feit dat V. geen voorrang zou hebben verleend, te snel getrokken en niet gerechtvaardigd. Ook een andere oorzaak van de aanrijding was mogelijk. Dit is ten onrechte niet nader onderzocht."

4. Bij besluit van 5 november 2004 liet de korpsbeheerder verzoeker weten de klacht gegrond te achten. Zij overwoog daarbij onder meer:

"Nu klager het niet eens is met de in de registratieset opgenomen omschrijving van het ongeval, ontbreekt daarin dus kennelijk klagers zienswijze over het ongeval. Dit betekent dat de politie op deze onderdelen de registratieset niet correct en niet volledig heeft opgemaakt. Anderzijds impliceert het opmaken van een registratieset niet dat de politie nader onderzoek doet naar de toedracht van het ongeval. Voor de civielrechtelijke afwikkeling is het voldoende dat de politie constateert dat betrokkenen het niet eens zijn over de toedracht."

5. Naar aanleiding van de gegrondverklaring wijzigden de betrokken ambtenaren de tekst in de registratieset en voegden een situatieschets bij. Onder punt 18. van het gewijzigde formulier werd vermeld:

"Betrokkene 1 (verzoeker; N.o.) reed over het K.-plein, komende uit de richting van de N.-singel te Nijmegen.

Betrokkene 2 reed over het K.-plein, komende uit de richting van de O.-singel te Nijmegen.

Betrokkene 1 kwam vervolgens met de voor hem van rechts komende betrokkene 2 in aanrijding. De aanrijding vond plaats ter hoogte van de kruising van het K.-plein en de N.-singel.

Be (betrokkene; N.o.) 14.01 heeft ten tijde van het ongeval verklaard dat hij kwam vanaf de O.-singel en ter hoogte van de N.-singel met een voor hem van rechts komend voertuig in aanrijding kwam. Aangezien dit overeenkwam met hetgeen 14.02 had verklaard, hiervan een registratieset opgemaakt.

Be 14.01 heeft later schriftelijk aangegeven dat zijn zienswijze niet overeenkwam met hetgeen hij ten tijde van de aanrijding verklaard had. Hij gaf in zijn brief aan dat hij ten tijde van de aanrijding nogal timide was omdat hij geschrokken was door de aanrijding. Hierbij is hij vergeten te melden dat er een derde voertuig bij de aanrijding betrokken was. Be 14.01 verklaarde in zijn brief van 31 maart 2004 dat twee auto's hem passeerden voorbij de afslag met de N.-singel en het laatste voertuig, be 14.02, wilde het voorste voertuig links passeren waarbij hij tegen be 14.01 botste. Dit is een andere zienswijze dan dat be 14.01 de verbalisant in eerste instantie had meegedeeld."

I. Ten aanzien van de mededeling over het onderzoek in de registratieset

Bevindingen

1. Verzoeker kon zich niet verenigen met de gewijzigde registratieset zoals hiervoor omschreven, en diende een klacht in bij de Nationale ombudsman. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de politie ten onrechte in het na de gegrondverklaring van zijn klacht gewijzigde formulier heeft vermeld dat onderzoek is verricht naar de aanleiding van de aanrijding. Hij liet weten dat de klachtencommissie in haar advies aan de korpsbeheerder namelijk had vastgesteld dat ten onrechte geen nader onderzoek was verricht naar (de andere) oorzaak van de aanrijding. Volgens verzoeker heeft er, gelet op de tegengestelde verklaringen van betrokkenen bij de aanrijding, ten onrechte geen (nader) onderzoek plaatsgevonden.

2. De beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid deelde op dit punt mee dat het opmaken van een registratieset niet impliceert dat de politie nader onderzoek doet naar de toedracht van het ongeval. De politieambtenaren hebben ter plaatse de voor de kenmerkenmelding en de voor de registratieset benodigde informatie vergaard, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder verwees hiervoor naar artikel 2.2. van de Aanwijzing informatieverstrekking verkeersongevallen. Zij achtte verzoekers klacht op dit punt ongegrond.

Beoordeling

3. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit vereiste heeft onder meer zijn neerslag gevonden in de Aanwijzing verkeersongevallen. In deze aanwijzing wordt bepaald in welke gevallen bij een verkeersongeval een registratieset dan wel proces-verbaal dient te worden opgemaakt (zie Achtergrond, onder A.).

4. Op grond van de Aanwijzing verkeersongevallen (verder; Aanwijzing) dient bij verkeersongevallen waarbij meer dan licht letsel of meer dan lichte schade is veroorzaakt,

een registratieset te worden opgemaakt. In de gevallen waarin een registratieset wordt opgemaakt, is het onderzoek door de politie naar het ongeval niet uitgebreid omdat de afwikkeling van het ongeval civielrechtelijk, via de verzekeringsmaatschappijen van betrokkenen, plaatsvindt. Zo wordt in die gevallen geen diepgaand onderzoek verricht naar zogenaamde stille getuigen (krassporen op het wegdek, rem-, schuif- of slipsporen, glasscherven, lakschilfers etc.). Op de registratieset is een beperkte ruimte beschikbaar voor een situatieschets. In de regel wordt op die plaats een schets gemaakt waaruit de plaats van het ongeval, de verkeerssituatie en de richting van de voertuigen blijken. Er worden voor zo'n schets in het algemeen geen metingen verricht.

Voorts bepaalt de Aanwijzing dat wanneer bij een verkeersongeval uit het oogpunt van verkeersveiligheid sprake is van een (ernstige) overtreding van de verkeerswetgeving, waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan, altijd proces-verbaal dient te worden opgemaakt. Dit doet zich volgens de toelichting onder meer voor bij overtreding van die verkeersvoorschriften, waarvan de niet-naleving tot de belangrijkste oorzaken van verkeersongevallen behoort en die als zodanig veelal object zijn van gericht verkeerstoezicht zoals voorrangsfouten.

Ook bepaalt de Aanwijzing dat indien op de plaats van een verkeersongeval getwijfeld wordt of ter zake van het ongeval proces-verbaal moet worden opgemaakt, het sporenonderzoek, alsmede het verhoren van de betrokkenen en eventuele getuigen zo veel mogelijk wordt afgerond (zie Achtergrond, onder A.).

5. De politieambtenaren hebben ervoor gekozen om een registratieset van deze aanrijding op te maken en hebben kennelijk geen uitgebreid onderzoek gedaan. De korpsbeheerder is, anders dan de klachtencommissie, van mening dat dit uitgebreide onderzoek, uitgaande van de gewijzigde tweede registratieset, ook niet hoefde plaats te vinden.

Echter, bij het opmaken van de gewijzigde registratieset was er volgens de lezing van een van de betrokken partijen sprake van het niet verlenen van voorrang (zie Achtergrond, onder C.). Gelet hierop en gelet op de Aanwijzing was er tenminste twijfel aanwezig of er sprake was van een (ernstige) overtreding van de verkeerswetgeving waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan, zijnde een omstandigheid waaronder een uitgebreid onderzoek naar de aanrijding diende plaats te vinden.

Gelet op de Aanwijzing had het dan ook in de rede gelegen dat een uitgebreid onderzoek werd ingesteld naar de omstandigheden waaronder de aanrijding had plaatsgevonden. Het is niet juist dat dit niet is gebeurd. Hiermee heeft de politie gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

6. Ten overvloede wordt overwogen dat de korpsbeheerder ten onrechte heeft verwezen naar de Aanwijzing informatieverstrekking verkeersongevallen ten behoeve van de vergaring van informatie bij een ongeval. Deze Aanwijzing regelt namelijk de verstrekking van afschriften van onder meer registratiesets door de Stichting Processen Verbaal aan belanghebbenden (zie Achtergrond, onder B.).

II. Ten aanzien van de vermelding van verzoekers zienswijze

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er met name over dat de politie ten onrechte in het gewijzigde formulier heeft vermeld dat hij naderhand zijn zienswijze over de aanrijding heeft gewijzigd. Verzoeker liet op dit punt weten dat in de registratieset onjuist staat weergegeven dat er sprake zou zijn van een naderhand veranderde zienswijze en dat hij was vergeten melding te maken van twee auto's die hem voorbij waren gereden omdat hij te timide was op dat ogenblik. Hij had steeds en ook op de bewuste avond hetzelfde verhaal verteld. Verzoeker deelde mee dat hij timide was geweest in die zin dat hij niet de plaats van het ongeval had aangewezen en niet nadrukkelijk om een situatieschets had verzocht. Met de wijzigingen is geen recht gedaan aan de gegrondverklaring van de klachtencommissie, aldus verzoeker

2. De korpsbeheerder berichtte dat de betrokken ambtenaar had laten weten dat verzoeker op de plaats van de aanrijding niet had verklaard wat hij later had toegevoegd aan de gewijzigde registratieset. De betrokken ambtenaar heeft dat in de gewijzigde registratieset tot uitdrukking gebracht, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder had geen reden meer geloof te hechten aan de lezing van verzoeker en onthield zich van een oordeel over dit onderdeel van de klacht.

3. Politieambtenaar H. deelde aan de klachtbehandelaar van de politie mee dat verzoeker hem ter plaatse had verklaard dat hij over het K.-plein vanuit de richting van de O.-singel had gereden. H. kon zich niet herinneren dat verzoeker het niet eens was met het verhaal van de tegenpartij die verklaarde dat hij bij het oprijden van het verkeersplein geen voorrang had gekregen van verzoeker.

Beoordeling

4. Bij de beoordeling van dit klachtonderdeel is het beginsel van fair play van belang. Dit beginsel houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Voor een zo volledig mogelijk beeld van de omstandigheden waaronder de aanrijding heeft plaatsgevonden dient de politie in de registratieset onder meer de verklaringen van alle betrokkenen op te nemen.

Een registratieset is van belang voor de civielrechtelijke afwikkeling van een verkeersongeval. Om die reden behoren op dat formulier alle gegevens te worden vermeld

die van belang zijn voor de vaststelling van de schuld aan de aanrijding. Het moet hierbij gaan om geconstateerde feiten. Eventuele conclusies moeten zijn gebaseerd op vaststaande feiten of op bijzondere wetenschap van degene die het formulier invult. Wanneer onvoldoende vaststaat wie schuldig is aan de aanrijding, verdient het aanbeveling dat in de registratieset de lezing van elk van de partijen - kort - wordt weergegeven.

5. In de situatie waarop deze klacht betrekking heeft, waren de voertuigen van beide partijen na de aanrijding verplaatst. Zoals politieambtenaar H. heeft aangegeven hebben betrokken ambtenaren zich voor het opmaken van de registratieset dan ook slechts gebaseerd op de verklaringen van partijen ter plaatse en, naar voldoende aannemelijk wordt geacht, op de geconstateerde schade aan de auto's van betrokkenen.

Gelet hierop had de politie moeten volstaan met de vermelding in de registratieset van de rijrichtingen van partijen en de lezingen van verzoeker en van de tegenpartij in de registratieset moeten vermelden, zonder daaraan de conclusie te verbinden dat verzoeker geen voorrang had verleend.

De politie heeft nadien in zoverre juist gehandeld dat zij de zinsnede over het verlenen van voorrang en de juridische kwalificatie daarvan in de oorspronkelijke registratieset heeft weggelaten en een situatieschets heeft bijgevoegd van de aangetroffen situatie.

Het had echter ook in de rede gelegen het daarbij te laten en niet naar aanleiding van een gegrond verklaarde klacht over de mededeling over de schuld aan de aanrijding onder punt 18. van de registratieset te vermelden op welk moment de lezing van verzoeker tot stand was gekomen. Hiermee heeft de politie gehandeld in strijd met het vereiste van fair play.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

6. Het voorgaande geeft de Nationale ombudsman aanleiding om de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid in overweging te geven de registratieset in die zin aan te passen dat onder punt 18. ('beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval') de mededelingen over de wijze waarop tot wijziging van de in eerste instantie opgemaakte registratieset is gekomen worden verwijderd.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid, is gegrond:

ten aanzien van het onderzoek, wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving;

ten aanzien van de vermelding van verzoekers zienswijze, wegens strijd met het vereiste van fair play.

AANBEVELING

De beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid wordt in overweging gegeven de van de aanrijding opgemaakte registratieset in die zin aan te passen dat onder punt 18. ('beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval') de mededelingen over de wijze waarop tot wijziging van de in eerste instantie opgemaakte registratieset is gekomen worden verwijderd.

Op 1 juni 2006 zond de (plv) beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid de Nationale ombudsman een kopie van een brief van gelijke datum aan de raadsman van verzoeker. Hieruit bleek dat de registratieset overeenkomstig de aanbeveling was aangepast.

De Nationale ombudsman heeft de korpsbeheerder daarop bij brief van 16 juni 2006 zijn instemming hiermee kenbaar gemaakt.

Onderzoek

Op 21 februari 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer V. te Maasbree, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid (de burgemeester van Nijmegen), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd twee betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Zij maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de korpsbeheerder gaf geen aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen of aan te vullen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift van verzoeker van 16 februari 2005 met bijlagen;

Het oordeel van de korpsbeheerder van 5 november 2004 op verzoekers oorspronkelijke klacht;

De oorspronkelijke en de gewijzigde registratieset;

Het politieklachtendossier met bijlagen;

Het standpunt van de korpsbeheerder van 21 april 2005;

De reactie van verzoeker van 14 mei 2005;

De reactie van de korpsbeheerder van 28 juli 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

A. Aanwijzing verkeersongevallen

"1. Definities

Verkeersongeval:

een gebeurtenis op een voor het rij- en ander verkeer openstaande weg, die verband houdt met het verkeer, waarbij tenminste één rijdend voertuig is betrokken en tengevolge waarvan schade is ontstaan en/of ten gevolge waarvan één of meerdere weggebruikers zijn overleden en/of gewond geraakt. 1

Kenmerkenmelding:

een melding met primaire kenmerken van een ongeval/aanrijding aan de Adviesdienst voor Verkeer en Vervoer (AVV)

Registratieset:

formulier dat door behandelende politiemensen opgemaakt wordt indien zij een verkeersongeval/aanrijding opnemen. In het formulier worden kenmerken van voertuigen, betrokkenen en aanrijdingen opgenomen, inclusief een situatietekening

Proces-verbaal:

ambtelijk verslag van een verkeersongeval/aanrijding opgemaakt ten behoeve van een mogelijke strafrechtelijke vervolging door het OM, waarin naast gegevens over de aanrijding eventuele strafbare gedragingen genoemd staan. Een registratieset maakt hier deel van uit.

(...)

2. Geen registratieset of proces-verbaal

In beginsel (zie de uitzonderingen genoemd in par. 4) wordt geen registratieset of proces-verbaal opgemaakt in geval van licht letsel en/of lichte schade. In deze gevallen wordt een kenmerkenmelding gedaan aan AVV.

3. Registratieset

Wanneer een verkeersongeval meer dan licht letsel tot gevolg heeft, dan wel meer dan lichte schade, wordt alleen een registratieset opgemaakt (zie de uitzonderingen genoemd in par. 4). Op de registratieset wordt in dat geval aangegeven dat geen proces-verbaal wordt opgemaakt. In geval sprake is van meer dan lichte schade wordt het kentekenbewijs op basis van artikel 60 WVV94 en art. 39 Kentekenreglement ingevorderd en aan de RDW Centrum voor voertuigtechniek en informatie toegezonden.

4. Proces-verbaal

In de hieronder genoemde gevallen (par. 4.1. t/m 4.4) wordt proces-verbaal opgemaakt. Dit wordt op de registratieset aangegeven.

4.1. Ernstige overtreding van de verkeerswetgeving

Wanneer bij een verkeersongeval uit het oogpunt van verkeersveiligheid sprake is van een (ernstige) overtreding van de verkeerswetgeving, waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan, wordt altijd proces-verbaal opgemaakt.

Toelichting Het hier gestelde zal zich onder meer voordoen bij overtreding van die verkeersvoorschriften, waarvan de niet-naleving tot de belangrijkste oorzaken van verkeersongevallen behoort en die als zodanig veelal object zijn van gericht

verkeerstoezicht zoals agressief rijgedrag (kleven e.d.), rijden door rood licht of het met te hoge snelheid rijden en voorrangsfouten).

(...)

5. Twijfelgevallen

Indien op de plaats van een verkeersongeval getwijfeld wordt of ter zake van het ongeval proces-verbaal moet worden opgemaakt, wordt het sporenonderzoek, alsmede het verhoren van de betrokkenen en eventuele getuigen zo veel mogelijk afgerond. Dit om te voorkomen dat gegevens, die nodig zijn voor de eventuele verdere afwikkeling van het ongeval, verloren gaan."

B. Aanwijzing informatieverstrekking verkeersongevallen

"2. Verstrekking van afschriften door de Stichting Processen Verbaal aan belanghebbenden

(...)

2.2. Criteria waaraan het verzoek moet voldoen.

Onder het begrip verkeersongeval vallen ook de ongevallen die ontstaan zijn als gevolg van enige handeling ter voorkoming van een aanrijding / verkeersongeval. Bij het verzoek moeten, behalve gegevens waaruit het belang van de verzoeker bij de kennisneming blijkt, worden opgegeven:

- a) De gemeente (plaatsnaam is onvoldoende) waarbinnen het ongeval heeft plaatsgehad.
- b) Datum van het ongeval.
- c) De kentekens van de betrokken voertuigen, het kenteken/verzekeringsplaatnummer van de betrokken bromfiets, of de naam incl. voorletter(s) van de bij de aanrijding betrokken fietser, voetganger, bestuurder van het voertuig zonder kenteken of eigenaar van een ander object, tram-/treinnummer. Bij gehuwde vrouwen moet de meisjesnaam worden vermeld.

Een verzoek aan de Stichting Processen Verbaal om afschrift van een registratieset en/of een proces-verbaal dient niet eerder dan na een maand na de aanrijding te worden ingezonden, omdat de Stichting Processen Verbaal in de regel anders de stukken zelf nog niet ontvangen zal hebben. Het verzoek moet uiterlijk binnen anderhalf jaar na de aanrijding worden gedaan. De belanghebbende zal zich na anderhalf jaar moeten wenden tot de politie of het OM waar de registratieset of het proces-verbaal zich in de archieven bevindt.

Voor behandeling van verzoeken tot het verstrekken van afschriften van registratiesets en/of processen-verbaal van verkeersongevallen en voor de afschriften zelf worden door de Stichting Processen Verbaal kosten in rekening gebracht. Met uitzondering van overheidsdiensten en leden van het Verbond Van Verzekeraars, dienen deze kosten vooraf te worden voldaan op een door de Stichting Processen Verbaal te bepalen wijze. Nadere inlichtingen hieromtrent, alsmede een standaard lay-out voor aanvragen, zijn op verzoek verkrijgbaar bij de Stichting Processen Verbaal."

C. Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990

Artikel 15, eerste lid

"Op kruispunten verlenen bestuurders voorrang aan voor hen van rechts komende bestuurders."